

ความรู้ ทักษะการบริหาร และการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน อุตสาหกรรมผลิตยางธรรมชาติ พื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย

**Knowledge, Administrative Skill and
Working Performance of Safety Officers
in Natural Rubber Processing Industry,
South of Thailand**

สุภาวิตา พริกเล็ก ส.ม. (บริหารสาธารณสุข)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทน์ หนองบัว ปร.ด. (ระบาศาตราจารย์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร หนองบัว ปร.ด. (ระบาศาตราจารย์)

สำนักวิชาสหเวชศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

อาจารย์ ดร.นุจรีย์ แซ่จิว ปร.ด. (สาธารณสุขศาสตร์)

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

อาจารย์ ดร.นพ.อุดมศักดิ์ แซ่โจ้ว ปร.ด. (ระบาศาตราจารย์)

สำนักวิชาแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวางนี้เพื่อวิเคราะห์ความรู้ ทักษะการบริหาร และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานในอุตสาหกรรมผลิตยางธรรมชาติ พื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงงานแบบเจาะจง จำนวน 12 โรงงาน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในประชากรศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.) ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน จำนวน 69, 11 และ 173 คน ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ Chi-square test

ผลการศึกษาพบว่า 1) ความรู้เกี่ยวกับการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานโดยรวม ร้อยละ 53.3 อยู่ในระดับ

ปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 73.3) หากจำแนกตามประเภทของ จป. พบว่า ระดับบริหารมีความรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 53.7 ระดับวิชาชีพ และหัวหน้างาน มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 54.5 และ 57.2 ตามลำดับ 2) ทักษะการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ร้อยละ 73.1 มีทักษะการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 90.9 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน) หากจำแนกตามประเภทของ จป. ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างานพบว่า มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 75.4, 72.7 และ 72.3 ตามลำดับ หากจำแนกรายด้านพบว่า การวางแผน การจัดองค์การ ด้านการอำนวยความสะดวก การชี้แนะ และการควบคุมติดตามผลอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 66.8, 61.7, 68.0 และ 63.6 ตามลำดับ 3) การปฏิบัติงานตามกฎหมายกระทรวงแรงงานกำหนดมาตรฐานใน

การบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549 โดยรวม ร้อยละ 58.9 มีการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 77.1) และ 4) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของ จป. พบว่า ระดับความรู้และทักษะการบริหารด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยโดยรวม มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$)

สรุปได้ว่า ความรู้และทักษะการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยมีความจำเป็นอย่างมากต่อการปฏิบัติงานของ จป. ทุกประเภท ดังนั้น เจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรพัฒนา และสนับสนุนให้ จป. มีความรู้และทักษะในกระบวนการบริหารงาน เพื่อสนับสนุนให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

คำสำคัญ : ความรู้/ทักษะการบริหาร/การปฏิบัติงาน/เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

Abstract

This cross-sectional survey study aimed to analyze the knowledge, administrative skill and working performance among safety officers in natural rubber processing industry, south of Thailand. Twelve natural rubber processing factories were purposively selected. Study populations were 69, 11 and 173 safety officers in management, professional and supervising level, respectively. The data collection was done by using questionnaires. The data analysis included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and Chi-square statistic.

The results of the study : 1) administration knowledge for occupational health and safety of total safety officers were at the moderate level (53.3%) and average score of 73.3%. Most of the safety officers in management level were at the high level (53.7%), whereas the safety officers in professional and supervising levels were at the moderate (54.5 and 57.2%, respectively); 2) occupational health and safety administrative skill of total safety officers were at the moderate level (73.1%) and average score of 90.9 from 120. Most

of the safety officers in management, professional and supervising levels were at the moderate (75.4, 72.7 and 72.3%, respectively). Planning, organizing, directing and controlling were at the moderate level (66.8, 61.7, 68.0 and 63.6%, respectively); 3) working performance of safety officers following ministerial regulation on the prescribing of standard for administration and management of occupational safety, health and environment B.E. 2549 (A.D. 2006) found that proportion of safety officers in total were at the moderate level (58.9%) and average score of 77.1%; and 4) factors affecting working performance of safety officers included knowledge and administrative skill in occupational health and safety ($p < 0.01$).

In conclusion, knowledge and administrative skills are needed for working performance of safety officers, the government and entrepreneur sectors should support and develop them in administrative knowledge and skill for a highly efficiency and effectiveness a performance.

Keywords : Knowledge/Administrative skill/ Working performance/Safety officers

บทนำ

ปัญหาการประสบอันตรายและการสัมผัสสิ่งคุกคามจากการทำงานในสถานประกอบการนับเป็นปัญหาหนึ่งที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้ปฏิบัติงาน และยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม จากข้อมูลสถิติการประสบอันตรายจากการทำงานของกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม ตั้งแต่ พ.ศ. 2551-2555 พบว่า มีอัตราการประสบอันตรายทุกกรณีต่อลูกจ้างหนึ่งพันคน เท่ากับ 21.70, 18.82, 17.92, 15.76 และ 16.11 ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มลดลง แต่หากพิจารณาจำนวนเงินทดแทนที่สูญเสียไปจากการประสบอันตรายจากการทำงานในช่วงเวลาดังกล่าวพบว่า กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 1,688.35 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 1,844.04 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2555 (สำนักงานประกันสังคม, 2555) ในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านอาชีวอนามัย ภาครัฐจึงได้กำหนดแผนแม่บทด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานแห่งชาติ (พ.ศ. 2555-2559) โดยมุ่งเน้นพัฒนา

ระบบการและส่งเสริมให้สถานประกอบการมีระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เข้มแข็ง โดยการเสริมสร้างความรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อร่วมดำเนินการพัฒนางานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2555)

แม้ภาครัฐได้ออกมาตรการในการควบคุมและแก้ไขปัญหาการประสบอันตรายและการเจ็บป่วยจากการทำงาน แต่การดำเนินงานทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่ผ่านมายังไม่บรรลุผลสำเร็จมากนัก สาเหตุหนึ่งอาจเกิดจากปัญหาหรืออุปสรรคในการบริหารจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (ฉัตรปวีณ์ จรัสรวาวัฒน์ และประมุข โอศิริ, 2554) ซึ่งผู้บริหารหรือผู้ที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถหรือทักษะในการบริหารจัดการ จึงจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี (สายชล แสงแดงชาติ, 2555 และอมรศักดิ์ โพธิ์อ่า, 2548) หากต้องการให้การดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการประสบความสำเร็จได้นั้น นอกจากนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องแล้วยังต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.) ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยโดยมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพเป็นผู้ผลักดันงาน โดยการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ผู้บังคับบัญชาและหัวหน้างาน ซึ่งทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหารและหัวหน้างาน รับผิดชอบงานด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการอย่างใกล้ชิดตามกฎหมายกระทรวงแรงงานกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549 (ราชกิจจานุเบกษา, 2549, หน้า 4-20) หากมีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและทักษะในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ย่อมจะทำให้กิจกรรมความปลอดภัยเกิดประสิทธิผลในสถานที่ปฏิบัติงานนั้นได้ (นิภาพร คำหลอม, 2554)

อุตสาหกรรมผลิตยางและผลิตภัณฑ์จากยางเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีจำนวนแรงงานมากกว่า 200,000 คน (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2555) ในขั้นตอนการผลิตก่อให้เกิดปัญหาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยพบว่า พ.ศ. 2555 มีผู้ประสบอันตรายทั้งสิ้น 1,500 ราย เสียชีวิต 15 ราย สูญเสียอวัยวะบางส่วน 40 ราย หยุดงาน

เกิน 3 วัน 491 ราย และหยุดงานไม่เกิน 3 วัน 954 ราย ในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยพบว่า มีสถิติการประสบอันตรายจากการทำงานทุกกรณี ร้อยละ 4.30 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายจากการทำงานทั้งหมด (สำนักงานประกันสังคม, 2555) จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบการจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงานเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมดังกล่าว โดยเฉพาะด้านการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งด้านกระบวนการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความรู้ ทักษะการบริหารและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานในอุตสาหกรรมการผลิตยางธรรมชาติขึ้น เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยเกิดประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Survey Study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ศึกษาเฉพาะในกลุ่มเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างานในอุตสาหกรรมผลิตยางธรรมชาติของกลุ่มบริษัทแห่งหนึ่งในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งผ่านการอบรมตามหลักเกณฑ์ประกาศกระทรวงแรงงาน และได้ขึ้นทะเบียนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานตามกฎหมายกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549 จำนวน 12 โรงงาน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหารและวิชาชีพทั้งหมด จำนวน 69 และ 11 คน ตามลำดับ สำหรับระดับหัวหน้างาน มีประชากรทั้งหมด จำนวน 304 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 173 คน คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนทั้ง 12 โรงงาน

การพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมวิจัย โครงการวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เลขที่ 066/พ.ศ. 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความรู้ ทักษะการบริหาร และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน จำนวน 3 ชุด ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของ จป. ในแต่ละระดับตามประกาศกฎกระทรวงแรงงาน กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549 และมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มอก.18001-2554 (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2554) ให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการหรือการชี้แนะ และการควบคุมติดตาม (สมคิด บางโม, 2553) เพื่อสอบถามเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน แบบสอบถามแต่ละชุดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย ประวัติส่วนตัวและการทำงาน เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ และเติมคำหรือจำนวนลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย การวางแผน 8 ข้อ การจัดองค์การ 7 ข้อ การอำนวยการหรือการชี้แนะ 8 ข้อ และการควบคุมติดตามผลการทำงาน 7 ข้อ โดยเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ใช่-ไม่ใช่ หากตอบถูกได้ 1 คะแนน

ส่วนที่ 3 ทักษะการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของ จป. จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย การวางแผน 8 ข้อ การจัดองค์การ 7 ข้อ การอำนวยการหรือการชี้แนะ 8 ข้อ และการควบคุมติดตามผลการทำงาน 7 ข้อ

ส่วนที่ 4 การปฏิบัติงานของ จป. ตามกฎกระทรวงแรงงานกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549 ประกอบด้วย การกำกับดูแล การส่งเสริมสนับสนุน การติดตามตรวจสอบ และการปฏิบัติหน้าที่เฉพาะตำแหน่งในระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน จำนวน 15, 50 และ 40 ข้อ ตามลำดับ

ลักษณะแบบสอบถามส่วนที่ 3 และ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยเรียงทักษะการบริหารและการปฏิบัติออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้พิจารณาจากการ

ปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ร้อยละ > 75-100, > 50-75, > 25-50, > 0-25 และไม่ได้ปฏิบัติของกิจกรรมนั้น ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการปฏิบัติหน้าที่ของ จป. โดยเป็นคำถามปลายเปิด

การควบคุมคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามดังกล่าวผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และได้ทดลองใช้ใน จป. ระดับวิชาชีพ บริหาร และหัวหน้างาน กลุ่มละ 15, 30 และ 30 คน ตามลำดับ ในสถานประกอบการการผลิตที่เกี่ยวข้องกับยางในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งทดลองดังกล่าวไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbachs 's Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับอยู่ระหว่าง 0.85-0.87

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1) ชี้แจงและประสานงานกับ จป. ระดับวิชาชีพทุกโรงงาน ในการแจกและรวบรวมแบบสอบถามให้แก่ จป. ระดับบริหารและหัวหน้างานในแต่ละโรงงาน

2) ดำเนินการให้ จป.วิชาชีพแต่ละโรงงาน แจกแบบสอบถามให้แก่ จป. ระดับบริหารและหัวหน้างานตอบแบบสอบถามพร้อมของตนเอง และดำเนินการเก็บรวบรวมส่งคืนกลับแก่ผู้วิจัย

3) รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งกลับคืนจากโรงงานต่าง ๆ โดยผู้วิจัย ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2558

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

บันทึกข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ใช้สถิติพรรณนาเพื่อนำเสนอข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะประชากร ระดับความรู้ ทักษะบริหารและการปฏิบัติงาน ใช้ Chi-square test เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ต่อการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษา

1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

จป. ที่ทำการศึกษา จำนวน 253 คน ประกอบด้วย ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน จำนวน 69, 11 และ 173 คน ตามลำดับ เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.8 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 62.5 มีอายุเฉลี่ย 36.6 ปี ร้อยละ 39.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 61.3 มี

ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการเป็น (ตารางที่ 1)
 จป. อยู่ในช่วง 6-10 ปี ร้อยละ 34.4 และ 41.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ประเภท จป. : จำนวน (ร้อยละ)			
	บริหาร (n = 69)	วิชาชีพ (n = 11)	หัวหน้างาน (n = 173)	ภาพรวม (n = 253)
เพศ				
ชาย	42 (60.9)	3 (27.3)	114 (65.9)	159 (62.8)
หญิง	27 (39.1)	8 (72.7)	59 (34.1)	94 (37.2)
อายุ				
น้อยกว่า 35 ปี	11 (15.9)	8 (72.7)	76 (41.6)	95 (37.5)
35-40 ปี	38 (55.1)	3 (27.3)	58 (57.2)	99 (39.2)
41 ปีขึ้นไป	20 (29.0)	0	39 (1.2)	59 (23.3)
$\bar{X}$, S.D.,	38.71, 4.31,	31, 3.38,	36.14, 6.90,	36.62, 6.38,
Max, Min	50, 30	36, 20	60, 24	60, 24
สถานภาพสมรส				
โสด	19 (27.5)	4 (36.4)	72 (41.6)	95 (37.5)
สมรส	50 (72.5)	7 (63.6)	101 (58.4)	158 (62.5)
ระดับการศึกษา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4 (5.8)	0	74 (42.8)	78 (30.8)
ปริญญาตรี	56 (81.2)	11 (100)	99 (57.2)	155 (61.3)
สูงกว่าปริญญาตรี	9 (13.0)	0	0	20 (7.9)
ประสบการณ์ในการทำงาน				
0-5 ปี	3 (4.3)	5 (45.5)	45 (26.0)	53 (20.9)
6-10 ปี	25 (36.3)	6 (54.5)	56 (32.4)	87 (34.4)
11-15 ปี	22 (31.9)	0	41 (23.7)	63 (24.9)
16 ปีขึ้นไป	19 (27.5)	0	31 (17.9)	50 (19.8)
$\bar{X}$, S.D.,	12.26, 4.50,	5.55, 1.21,	10.26, 6.06,	10.6, 5.70,
Max, Min	21, 2	7, 4	30, 0	30, 0
ประสบการณ์ในการเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน				
0-5 ปี	25 (36.3)	5 (45.5)	71 (41.0)	101 (39.9)
6-10 ปี	23 (33.3)	6 (54.5)	77 (44.5)	106 (41.9)
11 ปีขึ้นไป	21 (30.4)	0	25 (14.5)	46 (18.2)
$\bar{X}$, S.D.,	8, 4.23,	5.55, 1.21,	7.21, 4.28,	7.36, 4.20,
Max, Min	18, 2	7, 4	20, 0	20, 0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ประเภท จป. : จำนวน (ร้อยละ)			
	บริหาร (n = 69)	วิชาชีพ (n = 11)	หัวหน้างาน (n = 173)	ภาพรวม (n = 253)
ระยะเวลาที่ผ่านการอบรมตามกฎหมาย/จบการศึกษา				
0-10 ปี	36 (52.2)	11 (100)	92 (53.2)	128 (50.6)
11 ปี ขึ้นไป	33 (47.8)	0	81 (46.8)	125 (49.4)
$\bar{X}$, S.D.,	4.74, 3.04,	5.55, 1.21,	4.70, 3.12,	4.75, 6.38,
Max, Min	9, 0	7, 4	16, 0	60, 24

2) ความรู้เกี่ยวกับการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

จป. ส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 53.0 รองลงมาอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 31.6 โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 73.3 หากจำแนกตามประเภทของ จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 82.5, 77.9 และ 69.3 ตามลำดับ โดยระดับวิชาชีพ และหัวหน้างาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางคิดเป็น ร้อยละ 54.5 และ 57.2 ตามลำดับ ส่วนระดับบริหารมีคะแนนความรู้ในระดับสูง ร้อยละ 53.7

หากจำแนกทั้ง 4 ด้านตามกระบวนการบริหาร ได้แก่ ด้านการวางแผน พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับต่ำ ปานกลาง และสูง สัดส่วนใกล้เคียงกัน คิดเป็น ร้อยละ 36.4, 30.0 และ 33.6 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 75.0 หากจำแนกตามประเภทของ จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน มี

คะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 82.8, 77.3 และ 71.8 ตามลำดับ ด้านการจัดองค์กร พบว่า โดยภาพรวมมีความรู้ในระดับระดับสูงและปานกลาง ร้อยละ 38.3 และ 36.4 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 74.0 หากจำแนกตามประเภทของ จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 81.0, 79.2 และ 70.9 ตามลำดับ ด้านการอำนวยความสะดวกหรือการชี้แนะ พบว่า โดยภาพรวมมีความรู้ในระดับต่ำ ร้อยละ 41.5 โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 68.9 หากจำแนกตามประเภทของ จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างานมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 82.4, 73.9 และ 63.2 ตามลำดับ ด้านการควบคุมติดตามผลการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความรู้ในระดับสูงและปานกลาง ร้อยละ 45.5 และ 31.2 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 75.7 หากจำแนกตามประเภทของ จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.9, 81.8 และ 72.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ระดับความรู้เกี่ยวกับการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.)

ระดับความรู้ (ร้อยละของคะแนน)	ประเภท จป. : จำนวน (ร้อยละ)			
	บริหาร (n = 69)	วิชาชีพ (n = 11)	หัวหน้างาน (n = 173)	ภาพรวม (n = 253)
ด้านการวางแผน				
สูง (ร้อยละ 85-100)	37 (53.6)	7 (63.6)	41 (23.7)	85 (33.6)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	14 (20.3)	0	62 (35.8)	76 (30.0)
ต่ำ (ร้อยละ 0-64)	18 (26.1)	4 (36.4)	70 (40.5)	92 (36.4)
$\bar{X}$, S.D.,	82.8, 17.2,	77.3, 20.0,	71.8, 15.2,	75.0, 16.6,
Max, Min	100.0, 50.0	100.0, 50.0	100.0, 50.0	100.0, 50.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ระดับความรู้ (ร้อยละของคะแนน)	ประเภท จป. : จำนวน (ร้อยละ)			
	บริหาร (n = 69)	วิชาชีพ (n = 11)	หัวหน้างาน (n = 173)	ภาพรวม (n = 253)
ด้านการจัดองค์การ				
สูง (ร้อยละ 85-100)	36 (52.2)	7 (63.6)	54 (31.2)	97 (38.3)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	27 (39.1)	1 (9.1)	64 (37.0)	92 (36.4)
ต่ำ (ร้อยละ 0-64)	6 (8.7)	3 (27.3)	55 (31.8)	64 (25.3)
$\bar{X}$, S.D.,	81.0, 13.4,	79.2, 16.1,	70.9, 13.9,	74.0, 14.5,
Max, Min	100.0, 57.1	100.0, 57.1	100.0, 50.0	100.0, 42.9
ด้านการอำนวยความสะดวกหรือการชี้แนะ				
สูง (ร้อยละ 85-100)	47 (68.1)	3 (27.3)	23 (13.3)	73 (28.9)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	12 (17.4)	5 (45.4)	58 (33.5)	75 (29.6)
ต่ำ (ร้อยละ 0-64)	10 (14.5)	3 (27.3)	92 (53.2)	105 (41.5)
$\bar{X}$, S.D.,	82.4, 15.7,	73.9, 18.1,	63.2, 18.2,	68.9, 19.4,
Max, Min	100.0, 37.5	100.0, 50.0	100.0, 25.0	100, 25.0
ด้านการควบคุมติดตามผลการทำงาน				
สูง (ร้อยละ 85-100)	53 (76.8)	6 (54.5)	56 (32.4)	115 (45.5)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	13 (18.9)	5 (45.5)	61 (35.2)	79 (31.2)
ต่ำ (ร้อยละ 0-64)	3 (4.3)	0 (0)	56 (32.4)	59 (23.3)
$\bar{X}$, S.D.,	83.9, 10.9,	81.8, 11.2,	72.0, 15.1,	75.7, 14.9,
Max, Min	100.0, 42.9	100.0, 71.4	100.0, 42.9	100.0, 42.9
ภาพรวม				
สูง (ร้อยละ 85-100)	37 (53.7)	2 (27.3)	41 (23.7)	80 (31.6)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	29 (42.0)	6 (54.5)	99 (57.2)	134 (53.0)
ต่ำ (ร้อยละ 0-64)	3 (4.3)	3 (18.2)	33 (19.1)	39 (15.4)
$\bar{X}$, S.D.,	82.5, 8.5,	77.9, 14.0,	69.3, 8.4,	73.3, 10.5,
Max, Min	93.3, 60.0	100.0, 60.0	93.3, 50.0	100.0, 50.0

3) ทักษะการบริหารด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

จป. ส่วนใหญ่มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 73.1 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 90.9 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน (คิดเป็น ร้อยละ 75.75 ของคะแนนเต็ม) หากจำแนกตามประเภท จป. พบว่า ทั้งระดับบริหาร วิชาชีพ

และหัวหน้างานส่วนใหญ่มีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 75.4, 72.7 และ 72.3 ตามลำดับ หากจำแนกรายด้านตามกระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยความสะดวกหรือการชี้แนะ และการควบคุมติดตามพบว่า โดยภาพรวมมีทักษะการบริหารทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 66.8, 61.7, 68.0 และ 63.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับทักษะการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.)

ระดับทักษะ	ประเภท จป. : จำนวน (ร้อยละ)			
	บริหาร (n = 69)	วิชาชีพ (n = 11)	หัวหน้างาน (n = 173)	ภาพรวม (n = 253)
ด้านการวางแผน (คะแนนเต็ม 32 คะแนน)				
สูง (28-32 คะแนน)	6 (8.7)	2 (18.2)	24 (13.9)	32 (12.6)
ปานกลาง (21-27 คะแนน)	56 (81.2)	9 (81.8)	104 (60.1)	169 (66.8)
ต่ำ (0-20 คะแนน)	7 (10.1)	0 (0)	45 (26.0)	52 (20.6)
$\bar{X}$, S.D.,	24.0, 2.72,	24.2, 2.09,	22.1, 4.96,	22.7, 4.44,
Max, Min	30, 14	28, 22	32, 3	32, 13
ด้านการจัดองค์การ (คะแนนเต็ม 28 คะแนน)				
สูง (24-28 คะแนน)	15 (21.7)	1 (9.1)	40 (23.2)	56 (22.1)
ปานกลาง (19-23 คะแนน)	43 (62.4)	6 (54.5)	107 (61.8)	156 (61.7)
ต่ำ (0-18 คะแนน)	11 (15.9)	4 (36.4)	26 (15.0)	41 (16.2)
$\bar{X}$, S.D.,	21.8, 2.93,	20.4, 3.23,	20.9, 4.14,	21.2, 3.83,
Max, Min	27, 15	27, 17	28, 1	28, 1
ด้านการอำนวยความสะดวกหรือการชี้แนะ (คะแนนเต็ม 32 คะแนน)				
สูง (28-32 คะแนน)	22 (31.9)	3 (27.3)	41 (23.7)	66 (26.1)
ปานกลาง (21-27 คะแนน)	44 (63.8)	8 (72.7)	120 (69.4)	172 (68.0)
ต่ำ (0-20 คะแนน)	3 (4.3)	0 (0)	12 (6.9)	15 (5.9)
$\bar{X}$, S.D.,	26.2, 3.55,	25.0, 2.72,	25.3, 4.08,	25.5, 3.90,
Max, Min	32, 16	31, 23	32, 4	32, 4
ด้านการควบคุมติดตามผลการทำงาน (คะแนนเต็ม 28 คะแนน)				
สูง (24-28 คะแนน)	24 (34.8)	3 (27.3)	42 (24.3)	69 (27.3)
ปานกลาง (19-23 คะแนน)	42 (60.9)	8 (72.7)	111 (64.2)	161 (63.6)
ต่ำ (0-18 คะแนน)	3 (4.3)	0 (0)	20 (11.5)	23 (9.1)
$\bar{X}$, S.D.,	22.8, 3.30,	23.5, 2.30,	21.0, 4.39,	21.6, 4.13,
Max, Min	28, 14	28, 21	28, 10	28, 1
ภาพรวม (คะแนนเต็ม 120 คะแนน)				
สูง (102-120 คะแนน)	15 (21.7)	3 (27.3)	30 (17.3)	48 (19.0)
ปานกลาง (78-101 คะแนน)	52 (75.4)	8 (72.7)	125 (72.3)	185 (73.1)
ต่ำ (0-77 คะแนน)	2 (2.9)	0 (0)	18 (10.4)	20 (7.9)
$\bar{X}$, S.D.,	94.8, 11.02,	93.0, 9.58,	89.3, 15.98,	90.9, 14.73,
Max, Min	59, 115	114, 85	120, 10	120, 10

4) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

การปฏิบัติงานของ จป. ตามกฎกระทรวงแรงงาน กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549 ประกอบด้วย การกำกับดูแล การส่งเสริม สนับสนุน การติดตามตรวจสอบ และด้านการปฏิบัติหน้าที่ เฉพาะตำแหน่ง หากพิจารณาโดยรวมพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 58.9 โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 77.1 หากจำแนกตามประเภท จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 78.8, 80.8 และ 76.2 ตามลำดับ โดยทุกประเภทของ จป. มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็น ร้อยละ 50.7, 72.7 และ 61.3 ตามลำดับ

หากจำแนกรายด้านตามการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการกำกับดูแล พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.9 มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 76.9 หากจำแนกตามประเภท จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 75.9, 83.6 และ 76.8 ตามลำดับ โดยทุกประเภทส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 53.6, 72.7 และ 63.0 ตามลำดับ ด้านการส่งเสริมสนับสนุน พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงและปานกลาง ร้อยละ

47.5 และ 45.8 ตามลำดับ มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 88.1 หากจำแนกตามประเภท จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 79.7, 79.9 และ 84.7 ตามลำดับ ซึ่งระดับบริหารและวิชาชีพส่วนใหญ่มีสัดส่วนการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 62.3 และ 72.7 ตามลำดับ ส่วนระดับหัวหน้างานส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 54.3 ด้านการติดตามตรวจสอบ พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.0 มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 79.5 หากจำแนกตามประเภท จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 82.4, 80.9 และ 78.2 ตามลำดับ โดยทุกประเภทส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.9, 72.7 และ 45.7 ตามลำดับ ด้านการปฏิบัติหน้าที่เฉพาะตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 50.2 มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 74.8 หากจำแนกตามประเภท จป. พบว่า ระดับบริหาร วิชาชีพ และหัวหน้างาน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 79.7, 78.9 และ 72.6 ตามลำดับ โดยระดับบริหารมีสัดส่วนการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงและปานกลางเท่ากัน ร้อยละ 42.0 ส่วนระดับวิชาชีพ และหัวหน้างานส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 72.7 และ 52.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ระดับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.)

ระดับการปฏิบัติ (ร้อยละของคะแนน)	ประเภท จป. : จำนวน (ร้อยละ)			
	บริหาร (n = 69)	วิชาชีพ (n = 11)	หัวหน้างาน (n = 173)	ภาพรวม (n = 253)
ด้านการกำกับดูแล				
สูง (ร้อยละ 85-100)	15 (21.8)	3 (27.3)	47 (27.2)	65 (25.7)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	37 (53.6)	8 (72.7)	109 (63.0)	154 (60.9)
น้อย (ร้อยละ 0-64)	17 (24.6)	0 (0)	17 (9.8)	34 (13.4)
.....				
$\bar{X}$, S.D.,	75.9, 13.37,	83.6, 7.91,	76.8, 12.88,	76.9, 12.89,
Max, Min	100.0, 50.0	100.0, 76.9	100.0, 22.70	100.0, 22.70
ด้านการส่งเสริมสนับสนุน				
สูง (ร้อยละ 85-100)	23 (33.3)	3 (27.3)	94 (54.3)	120 (47.5)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	43 (62.3)	8 (72.7)	65 (37.6)	116 (45.8)
น้อย (ร้อยละ 0-64)	3 (4.4)	0 (0)	14 (8.1)	17 (6.7)
.....				
$\bar{X}$, S.D.,	79.7, 10.95,	79.9, 8.51,	84.7, 15.77,	88.1, 14.50,
Max, Min	100.0, 50.0	95.80, 75.0	100.0, 25.0	100.0, 25.0

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ระดับการปฏิบัติ (ร้อยละของคะแนน)	ประเภท จป. : จำนวน (ร้อยละ)			
	บริหาร (n = 69)	วิชาชีพ (n = 11)	หัวหน้างาน (n = 173)	ภาพรวม (n = 253)
ด้านการติดตามตรวจสอบ				
สูง (ร้อยละ 85-100)	24 (34.8)	3 (27.3)	67 (38.7)	94 (37.2)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	42 (60.9)	8 (72.7)	79 (45.7)	129 (51.0)
น้อย (ร้อยละ 0-64)	3 (4.3)	0 (0)	27 (15.6)	30 (11.8)
$\bar{X}$, S.D.,	82.4, 13.61,	80.9, 9.89,	78.2, 15.44,	79.5, 14.84,
Max, Min	100.0, 50.0	100.0, 75.0	100.0, 13.60	100.0, 13.60
ด้านการปฏิบัติหน้าที่เฉพาะตำแหน่ง				
สูง (ร้อยละ 85-100)	29 (42.0)	3 (27.3)	36 (27.2)	68 (26.9)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	29 (42.0)	8 (72.7)	90 (52.0)	127 (50.2)
น้อย (ร้อยละ 0-64)	11 (16.0)	0 (0)	47 (20.8)	58 (22.9)
$\bar{X}$, S.D.,	79.7, 14.98,	78.9, 8.44,	72.6, 16.02,	74.8, 15.79,
Max, Min	100.0, 50.0	100.0, 73.60	100.0, 16.70	100.0, 16.70
ภาพรวม				
สูง (ร้อยละ 85-100)	23 (33.3)	3 (27.3)	44 (25.4)	70 (27.7)
ปานกลาง (ร้อยละ 65-84)	35 (50.7)	8 (72.7)	106 (61.3)	149 (58.9)
น้อย (ร้อยละ 0-64)	11 (16.0)	0 (0)	23 (13.3)	34 (13.4)
$\bar{X}$, S.D.,	78.8, 13.09,	80.8, 8.54,	76.2, 14.29,	77.1, 13.80,
Max, Min	100.0, 50.0	99.50, 75.0	100.0, 19.40	100.0, 19.40

5) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระยะเวลาที่ผ่านการอบรมตามกฎหมายหรือจบการศึกษาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ประสบการณ์

การทำหน้าที่ และระดับของ จป. ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงาน มีเพียงปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการบริหารและทักษะการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p -value < 0.01) (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.)

ปัจจัย	ระดับการปฏิบัติ : จำนวน (ร้อยละ)			รวม (n = 253)	χ^2	p-value
	น้อย	ปานกลาง	สูง			
เพศ					0.494	0.781
ชาย	20 (7.91)	93 (36.76)	46 (18.18)	159 (62.85)		
หญิง	14 (5.53)	56 (22.13)	24 (9.49)	94 (37.15)		
รวม	34 (13.44)	149 (58.89)	70 (27.67)	253 (100)		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัย	ระดับการปฏิบัติ : จำนวน (ร้อยละ)			รวม (n = 253)	χ^2	p-value
	น้อย	ปานกลาง	สูง			
อายุ					1.627	0.804
น้อยกว่า 35 ปี	14 (5.53)	59 (23.32)	22 (8.70)	95 (37.55)		
35-40 ปี	13 (5.14)	56 (22.13)	30 (11.86)	99 (39.13)		
41 ปีขึ้นไป	7 (2.77)	34 (13.44)	18 (7.11)	59 (23.32)		
รวม	34 (13.44)	149 (58.89)	70 (27.67)	253 (100)		
สถานภาพสมรส					2.461	0.292
โสด	16 (6.32)	57 (22.53)	22 (8.70)	95 (37.55)		
สมรส	18 (7.11)	92 (36.36)	48 (18.97)	158 (62.45)		
รวม	34 (13.44)	149 (58.89)	70 (27.67)	253 (100)		
ระยะเวลาที่ผ่านการอบรมหรือสำเร็จการศึกษา					0.146	0.930
0-10 ปี	18 (7.11)	74 (29.25)	36 (14.23)	128 (50.59)		
11 ปีขึ้นไป	16 (6.32)	75 (29.64)	34 (13.44)	125 (49.41)		
รวม	34 (13.44)	149 (58.89)	70 (27.67)	253 (100)		
ประสบการณ์ในการเป็น จป.					7.407	0.116
0-5 ปี	14 (5.53)	67 (26.48)	20 (7.91)	101 (39.92)		
6-10 ปี	12 (4.74)	61 (24.11)	33 (13.04)	106 (41.90)		
11 ปีขึ้นไป	8 (3.16)	21 (8.30)	17 (6.72)	46 (18.18)		
รวม	34 (13.44)	149 (58.89)	70 (27.67)	253 (100)		
ระดับ จป.					1.521	0.467
บริหาร, วิชาชีพ	11 (4.35)	43 (17.0)	26 (10.28)	80 (31.62)		
หัวหน้างาน	23 (9.09)	106 (41.90)	44 (17.39)	173 (68.38)		
รวม	34 (13.44)	149 (58.89)	70 (27.67)	253 (100)		
ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร					17.628	< 0.01
ระดับต่ำ	7 (2.77)	27 (10.67)	6 (2.37)	40 (15.81)		
ระดับปานกลาง	23 (9.09)	81 (32.02)	30 (11.86)	134 (52.96)		
ระดับสูง	4 (1.58)	41 (16.21)	34 (13.44)	79 (31.23)		
รวม	34 (13.44)	149 (59.89)	70 (27.67)	253 (100)		
ทักษะการบริหาร					158.40	< 0.01
ระดับต่ำ	13 (5.14)	7 (2.77)	0 (0)	20 (7.91)		
ระดับปานกลาง	21 (8.30)	13 (5.15)	27 (10.67)	185 (73.12)		
ระดับสูง	0 (0)	5 (1.98)	43 (17.0)	48 (18.97)		
รวม	34 (13.44)	149 (58.89)	70 (27.67)	253 (0)		

Chi-square test มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6) ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นจาก จป. ระดับบริหาร ระบุว่าเกิดจาก 1) หัวหน้างานละเลยการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย 2) จป. ระดับวิชาชีพเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงาน 3) พนักงานมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีอายุงานมาก

จป. ระดับวิชาชีพระบุว่า เกิดจาก 1) บุคลากรด้านความปลอดภัยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเนื่องจาก จป. บางคนต้องรับผิดชอบงานอื่นนอกเหนือจากงานด้านความปลอดภัย 2) สถานประกอบการให้ความสำคัญในงานด้านความปลอดภัยค่อนข้างน้อย ทำให้ขาดทรัพยากรในการบริหารจัดการทั้งงบประมาณ และบุคลากร 3) หัวหน้างานและผู้บริหารบางคนไม่ได้ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยตามที่กฎหมายกำหนด 4) พนักงานไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย 5) นายจ้างหรือผู้บริหารระดับสูงบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะด้านความปลอดภัยค่อนข้างน้อย จึงขาดความร่วมมือในการดำเนินงาน

จป. ระดับหัวหน้างานระบุว่า เกิดจาก 1) พนักงานบางคนละเลยการปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อบังคับในการทำงาน 2) การดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยฯ ขาดการติดตามอย่างจริงจังจากผู้บริหารระดับสูง ซึ่งบางประเด็นหัวหน้างานไม่สามารถแก้ปัญหาได้เอง 3) สถานประกอบการให้ความสำคัญกิจกรรมด้านความปลอดภัยค่อนข้างน้อย ทำให้พนักงานมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างทัศนคติและจิตสำนึกด้านความปลอดภัยน้อย 4) ผู้บริหารบางหน่วยงานให้ความสำคัญงานด้านความปลอดภัยค่อนข้างน้อย ทำให้งานไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร และ 5) หัวหน้างานบางส่วนยังขาดความรู้พื้นฐานด้านการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย

อภิปรายผลการวิจัย

ความรู้เกี่ยวกับการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

จป. ส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับบริหารมีคะแนนความรู้เฉลี่ยมากกว่าระดับวิชาชีพ และระดับหัวหน้างานตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก จป. ระดับบริหารมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปโดยตรง จึงส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหาร

งานทั้งด้านการวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยการหรือชี้แนะ รวมทั้งการติดตามประเมินผล นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างของ จป. ระดับบริหารยังมีประสบการณ์ในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 12 ปี) และการเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 8 ปี) ซึ่งนานกว่ากลุ่ม จป. วิชาชีพ และหัวหน้างาน ซึ่งมีระยะเวลาในการเป็น จป. โดยเฉลี่ย 5-7 ปี จึงทำให้ จป. ระดับบริหารมีโอกาสสั่งสมประสบการณ์ทั้งจากการฝึกอบรมหรือสภาพสังคม ทำให้มีความรู้ความเข้าใจด้านบริหารงานทั่วไปและนำไปประยุกต์หรือเชื่อมโยงกับงานอาชีวอนามัยได้มากกว่า จป. ระดับวิชาชีพ และหัวหน้างาน สำหรับระดับวิชาชีพมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยงานหลักหรืองานเดียวตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549 และมีขอบเขตงานที่ชัดเจน จึงต้องมีการวางแผนและใช้เทคนิคทางการบริหารในการปฏิบัติงาน ทำให้มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการบริหารในบางประเด็นที่ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกับระดับหัวหน้างาน ซึ่งรับผิดชอบทั้งงานหลักและงานด้านอาชีวอนามัยในระดับปฏิบัติการ ทำหน้าที่ควบคุม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานภายใต้บังคับบัญชาหลัก ทำให้มีบทบาทในเชิงกระบวนการบริหารน้อย

หากพิจารณารายด้านพบว่า ระดับบริหารและวิชาชีพมีความรู้ด้านการวางแผนอยู่ในระดับสูง ส่วนระดับหัวหน้างานอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจาก จป. ระดับหัวหน้างานมีบทบาทในการปฏิบัติหรือการควบคุมการปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยมากกว่าการวางแผน อย่างไรก็ตาม ในการกำหนดวัตถุประสงค์และแผนงานในการบริหารจัดการนั้น จำเป็นต้องจัดทำหรือกำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง (วิรัช สงวนวงค์วาน, 2550) เช่นเดียวกับงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และแผนงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร จป. และคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่นเดียวกับประเด็นด้านการจัดองค์กรและการควบคุมติดตามพบว่า ระดับบริหารมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าระดับวิชาชีพและหัวหน้างาน เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการมอบหมายงานอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ สั่งการหรือออกคำสั่ง ติดต่อสื่อสารหรือการประสานงาน และการจูงใจ (บรณรงค์ โตจินดา, 2542) พร้อมมีการควบคุมการดำเนินงาน จึงมีโอกาสได้เรียนรู้จากการทำงานได้โดยตรง

ทักษะการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

จป. ทุกระดับมีทักษะการบริหารโดยภาพรวมและรายด้านตามกระบวนการบริหารอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะการปฏิบัติงานของ จป. ตามกฎหมายนั้นมีรายละเอียดและการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยมีลักษณะงานที่เป็นงานประจำ ไม่จำเป็นต้องอาศัยทักษะเชิงบริหารเป็นแนวทางปฏิบัติแต่อย่างใด จึงทำให้ จป. ขาดทักษะในเชิงบริหารงานในองค์กรที่จำเป็นบางประเด็น อธิบายได้ตามแนวคิดของแคทซ์ (Katz, 1974) ซึ่งได้กล่าวว่า ทักษะการบริหารเป็นความสามารถเฉพาะหรือความชำนาญเชี่ยวชาญของบุคคลในการบริหารจัดการต่าง ๆ โดยเกิดจากประสบการณ์ในการทำงาน ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว หรือความรู้ความเข้าใจโดยเปลี่ยนออกมาเป็นรูปแบบของการกระทำหรือการปฏิบัติ ดังนั้น การบริหารงานที่ดีจำเป็นต้องมีทั้งความรู้และทักษะการบริหารควบคู่กัน ซึ่งวิธีการจัดการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จะเป็นตัวชี้วัดระดับความรู้ความสามารถต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจึงจะก่อให้เกิดทักษะในการบริหารงาน (เลิศชาย คชสิทธิ์, 2551)

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

การปฏิบัติงานของ จป. ตามกฎกระทรวงแรงงาน กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549 ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากมีทักษะการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ การปฏิบัติงานต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถหรือทักษะในการบริหารจัดการ จึงจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี (สายชล แสงแดงชาติ, 2555 และอมรศักดิ์ โพธิ์อ่า, 2548) นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับวิชาชีพมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติมากกว่าระดับบริหารและหัวหน้างาน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากระดับวิชาชีพเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักในงานด้านอาชีวอนามัยฯ โดยตรงเพียงหน้าที่เดียว

สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของ จป. พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการเป็น จป. ระยะเวลาที่ผ่านการอบรมด้านความปลอดภัย หรือระยะเวลาที่จบการศึกษาด้านอาชีวอนามัยฯ และระดับ จป. ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการปฏิบัติงาน

ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยได้ถูกกำหนดให้เป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งจะต้องผ่านการอบรมตามกฎหมายกระทรวงฯ ทำให้ จป. รับรู้บทบาทหน้าที่ มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้สถานประกอบการยังมีระบบการควบคุมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิภาพร คำหลอม (2554) พบว่า เพศไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของ จป. ระดับหัวหน้างาน และการศึกษาของ อมรศักดิ์ โพธิ์อ่า (2548) พบว่า อายุ สถานภาพสมรสและประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขชุมชน เช่นเดียวกับการศึกษาของ จิตราวรรณ ถาวรวงศ์สกุล (2554) พบว่า อายุ สถานภาพสมรสและระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ มานะ พิจุลย์ (2554) พบว่า เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามกฎหมายของ จป. อาจเนื่องมาจากความแตกต่างของสถานประกอบการหรือบริบทของการบริหารจัดการในแต่ละสถานประกอบการ เช่นเดียวกับการศึกษาของ เพ็ญรัตน์ ลิ้มปะพันธ์ (2552) พบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีการปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขแตกต่างกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของ จิรัฐดา บัวผัน และคณะ (2554) พบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของทันตแพทย์ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของ จป. เป็นการปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎหมายหรือมาตรฐานการดำเนิน ซึ่งแตกต่างจากงานสาธารณสุขด้านอื่น ๆ ที่จะต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญในการปฏิบัติงานตามลักษณะเฉพาะของงานนั้น ๆ

ปัจจัยด้านความรู้และทักษะด้านการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อุบลวรรณ เอกทุ่งบัว (2552) พบว่า ความรู้ความสามารถมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ เช่นเดียวกับการศึกษาของ วรณรรวี โสภา และคณะ (2551) พบว่า ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ ลลิตา กรองแก้ว (2549) พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงฯ ไม่มีความ

สัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงฯ ของ จป. ระดับวิชาชีพในจังหวัดปทุมธานี เช่นเดียวกับทักษะการบริหารฯ หาก จป. มีทักษะการบริหารที่ดีย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สายชล แสงแดงชาติ (2555) พบว่า ทักษะการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

สรุปและข้อเสนอแนะ

ระดับความรู้การบริหารและทักษะการบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มีผลต่อการปฏิบัติงานของ จป. โดยตรง ดังนั้น ควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานมีความรู้ด้านการบริหาร เพื่อสามารถนำความรู้เชิงบริหารไปใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์การในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ สัญญาเลขที่ WU 08/2558 และขอขอบคุณผู้เข้าร่วมโครงการทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549, (2549, 21 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 123 ตอนที่ 65 ก 21, 4-20.
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2555). *แผนแม่บทความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานแห่งชาติ (พ.ศ. 2555-2559)*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล็อก, กรุงเทพฯ
จิตราวรรณ ถาวรวงศ์สกุล. (2554). *การศึกษาปัจจัยกระบวนการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับ 2-7 ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
จิรัฐดา บัวผัน. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของทันตแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชนเขตสาธารณสุขที่ 12*. *วารสารวิจัย มข.*, 16(6), 679-692.

ฉัตรปวีณ์ จรัสรวาวัฒน์ และประมุข โอศิริ. (2554). *ทักษะการบริหารและการจัดการในงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.) ที่ทำหน้าที่หลักในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มใน 3 จังหวัดภาคกลางตอนล่าง*. *วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ*, 4(14), 36-51.

นิภาพร คำหลอม. (2554). *การศึกษาการปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างาน: กรณีจังหวัดอุบลราชธานี*. รายงานการวิจัย. อุบลราชธานี.

บรรยงค์ โตจินดา. (2542). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น, 1997.

เพ็ญรัตน์ ลิ้มปะพันธ์. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จังหวัดสุโขทัย* (รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

มานะ พิจุลย์. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

ลลิตา กรองแก้ว. (2551). *การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในจังหวัดปทุมธานี ตามกฎกระทรวง เรื่อง กำหนดมาตรฐานในการบริหารและจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
เลิศชาย คชสิทธิ์. (2551). *ทักษะการบริหารและคุณลักษณะของผู้บริหารระดับกลาง กรณีศึกษาบริษัทผลิตคอมพิวเตอร์ในภาคตะวันออก*. *สหศาสตร์ศรีประทุม*, 1(1), 106-114.

วรรณวี โสภาก และคณะ. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล พื้นที่จังหวัดหนองคาย*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 2(1), 169-178.

วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2550). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.

- สถาบันวิจัยการยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2555). ข้อมูลวิชาการยางพารา 2555. สืบค้นเมื่อ 11 กันยายน 2557, จาก <http://www.rubberthai.com/>
- สายชล แสงแดงชาติ และคณะ. (2555). ผลของทักษะการบริหารและบรรยากาศองค์การ ที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 3. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*, 42(3), 45-56.
- สำนักงานประกันสังคม. (2555). สถานการณ์สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย เนื่องจากการทำงาน ปี 2550-2554. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2557, จาก www.sso.go.th/wpr/uploads/uploadImages/file/accidentanalyze55.pdf
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (2554). มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก.18001:2554. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2557, จาก www.fio.co.th/p/tisi_fio/fulltext/TIS18001-2554.pdf
- สมคิด บางโม. (2553). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- อมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ. (2548). *ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดพิษณุโลก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อุบลวรรณ เอกทุ่งบัว. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการของคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. การประชุมวิชาการแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 9, 779-784.
- Katz, R.L. (1974). Skill of An Effective Administrator. *Harvard Business Review*. 52(2), 90-102.

